

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA.....	5
WPROWADZENIE	9
Czym jest człowiek?	9
Zarys antropologii biblijnej	11
Niektóre reguły hermeneutyczne	11
<i>Postuszeństwo słowu Bożemu</i>	12
<i>Całość Pisma Świętego</i>	13
<i>Człowiek w relacji</i>	16
<i>Człowiek w historii</i>	16
Aby ułatwić lekturę <i>Dokumentu</i>	17
Duch <i>Dokumentu</i>	18

ROZDZIAŁ I

ISTOTA LUDZKA STWORZONA PRZEZ BOGA	21
Rdz 2,4-7	22
1. Człowiek ulepiony z ziemi	25
Doświadczenie ludzkiej przemijalności	26
Lud Izraela na pustyni	29
Modlitwa człowieka śmiertelnego	31
Bóg daje poznać drogę życia	33
Przeciw głupiej ludzkiej wyniosłości	33
Obietnica życia	34
Jezusa z Nazaretu z pomocą ludzkiej słabości	35
Pawłowa pochwała słabości i nadzieja zmartwychwstania	38

Chwalić się słabościami	39
Nadzieja na zmartwychwstanie ciał	40
2. „Boskie” tchnienie w człowieku	41
Człowiek na obraz żyjącego Boga (Rdz 1,26-27)	42
<i>Człowiek – pasterz istot żywych</i>	<i>43</i>
<i>Człowiek powołany do rodzenia życia</i>	<i>44</i>
<i>Człowiek jako dziecko Boga</i>	<i>44</i>
<i>Człowiek odpowiedzialny za życie</i>	<i>45</i>
Człowiek może/winien być „jak Bóg” w praktykowaniu sprawiedliwości	47
Mądrość pośredniczką życia i władzy	48
Człowiek Boży	49
Król według serca Bożego	50
Prorocy, mężowie Boży	51
Modlitewna medytacja o człowieku „ukoronowanym chwałą i czcią”	52
Jezus z Nazaretu, prawdziwy człowiek, obraz Boga	53
Chrześcijanin, obraz Boga	56
Podsumowanie	57

ROZDZIAŁ II

ISTOTA LUDZKA W OGRODZIE	59
Rdz 2,8-20	60
1. Pokarm dla człowieka	64
Pokarm jako Boży dar	66
Wybieranie właściwego pożywienia	69
Pragnienie życia: od pokarmu ziemskiego do pokarmu duchowego	71
Uwielbienie pełne wdzięczności	71

Prośba o pokarm duchowy	72
Prorocy wzywają do dzielenia się i ogłaszają uczcie eschatologiczną	73
Opowiadanie prorockie	73
Prorockie słowa	74
Chleb ofiarowany przez Chrystusa	77
Chleb powszedni	77
Pokarm w obrzędach religijnych	78
Pokarm duchowy	80
Pokarm w życiu wspólnot chrześcijańskich	80
W potrzebie	81
Posiłek wspólnotowy	81
2. Obowiązek pracy powierzony człowiekowi	83
Człowiek jako pracownik	83
Praca i jej prawa	88
Normy dotyczące pracy	90
(1) Przykazanie dotyczące szabatu	90
(2) Przepisy chroniące pracowników najemnych	92
(3) Ustawodawstwo dotyczące osób służących wspólnocie	93
(4) „Służba” Boża	94
Praca i modlitwa	94
Konieczność i ograniczenia ludzkiej pracy	95
Praca ludzka i „dzieło” Boga	99
Działanie ludzi	99
Działanie Boga	101
Praca, służba, posługa	103
Praca apostołska Pawła	104
3. Zwierzęta jako pomoc dla człowieka	106
Pomoc dla życia	107

Pomoc w stawaniu się mądrym	109
Zwierzęta uczą	109
Misterium życia w świadectwie świata zwierząt	110
Zwierzęta jako znak działania Boga	111
Pomoc w kulcie starotestamentowym	113
Podsumowanie	115

ROZDZIAŁ III

RODZINA LUDZKA	117
Rdz 2,21-25	119
1. Miłość między mężczyzną i kobietą	124
Pieśń o miłości	125
Piękno	125
Wzajemne poszukiwanie się i pragnienie wspólnoty	126
Jedyna taka relacja	127
Miłość jest delikatna, trzeba jej strzec	128
Święto	129
Pieśń miłości staje się modlitwą	129
Uznanie mędrców i ich przestrogi	130
Związek małżeński w historii ludzkości: problemy, normy, wykroczenia	135
A) Aspekty problematyczne	136
<i>Poligamia</i>	136
<i>Małżeństwa mieszane</i>	138
<i>Rozwód</i>	139
B) Relacje transgresywne	145
<i>Kazirodztwo</i>	145
<i>Cudzołóstwo</i>	146
<i>Prostytucja</i>	147

<i>Homoseksualizm</i>	148
Związek małżeński w perspektywie prorockiej	156
Przykład i nauczanie Jezusa	158
Jezus i kobiety	158
Celibat dla Królestwa Bożego	159
Nauczanie Pawła	161
Na temat małżeństwa	161
Na temat celibatu	164
2. Miłość między rodzicami i dziećmi	166
Obowiązki rodziców i dzieci według Prawa	171
Ustawodawstwo dotyczące rodziców	172
Ustawodawstwo dotyczące dzieci	174
Nauczanie mędrców Izraela	177
Głos proroków	180
Przykład i nauczanie Jezusa	182
Wskazówki pastoralne tradycji apostołskiej	184
3. Miłość braterska	190
Historia ludów	194
Imperializm a Królestwo Boże	195
Izrael, lud braci	196
Lud solidarny	198
Lud w kontekście wojny	200
Nauczanie mędrców	206
Braterstwo i wrogość w modlitwie psalmów	208
Przesłanie proroków	211
Jezus i Jego „bracia”	212
Wspólnota braterska chrześcijan	214
Podsumowanie	217

ROZDZIAŁ IV

CZŁOWIEK ZANURZONY W HISTORII	219
1. Człowiek pod Prawem	221
Rdz 2,16-17	223
Polecenie Boże na początku historii ludu Izraela	226
Przymierze i Prawo	226
Opowiadanie i Prawo	227
Dar Prawa	227
Prawo w tradycjach sapiencjalnych	232
Nakazy Pana – przedmiot modlitwy	234
Prorocy zwiastunami i interpretatorami Tory	237
Jezus a przykazania Boże	240
Paweł a Prawo	241
2. Posłuszeństwo i przekroczenie Prawa	245
Rdz 3,1-7	245
Przekroczenie Prawa i posłuszeństwo w dziejach ludzi	251
Rozprzestrzenianie się zła	251
Obecność sprawiedliwego	253
W dziejach Izraela	254
Wkład tradycji mądrościowych	255
Kuszenie i/albo próba	255
Nieprawi	256
Nie ma nikogo, kto byłby sprawiedliwy przed Bogiem	257
Surowe spojrzenie proroków	258
Powszechna niewierność	260
Wszyscy są współwinni	260
Przyjęcie Bożego przesłania w modlitwie	261
Jezus – Sprawiedliwy, który zbawia	262

Konieczność nawrócenia	262
Pokonanie pokusy	263
Zwycięstwo nad Szatanem	264
Usprawiedliwienie dokonane przez Chrystusa	265
Wszyscy są grzesznikami	265
Chrystus usprawiedliwia	266
3. Interwencja Boga w historię grzeszników	267
Rdz 3,8-24	267
Świadectwo Prawa i Proroków	274
Model cykliczny	281
Postęp w historii i jej wypełnienie	282
Historia widziana oczami mędrców Izraela	284
Droga zbawienia w modlitwach Izraela	286
Miłosierdzie przychodzące w osobie Jezusa	287
Chrystus objawia miłosierdzie Ojca	288
Uniwersalizm zbawienia	290
Podsumowanie	292
ZAKOŃCZENIE	293